

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК ОСНОВА ДЛЯ СОЦІАЛЬНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

ЦИГАНКОВА Євгенія, здобувач вищої освіти

спеціальність 073 Менеджмент

Миколаївський національний аграрний університет

Анотація: стаття аналізує вплив штучного інтелекту на різні сфери життя, зокрема освіту, медицину та соціальні системи, а також підкреслює важливість етичних аспектів і міждисциплінарних зусиль у його розвитку.

Ключові слова: штучний інтелект, інформаційні технології, людство, соціальне життя.

Сучасні інформаційні технології та інтелектуальний капітал стали визначальними факторами прогресу цивілізації. Швидкий розвиток технічного прогресу, включаючи цифрові медіа, штучний інтелект та інтернет речей, значно трансформує людську діяльність та соціальні системи. Важливо усвідомлювати ці зміни, їхні поняття та основні характеристики штучного інтелекту, оскільки вони мають безпосередній вплив на наше повсякденне життя та майбутнє суспільства.

Людство завжди прагнуло змін, але водночас відчувало страх перед ними. Перехід від ручних знарядь до машин, заміна пари на електричну або атомну енергію, а також новітні науково-технічні розробки суттєво трансформували трудовий процес. Хоча ці зміни давали надію на розширення продуктивних можливостей, вони викликають занепокоєння у частини населення. Сьогодні людство знову на порозі нових відкриттів, особливо в галузі штучного інтелекту, що окреслюють перед людством як перспективи, так і виклики.

Штучний інтелект як науковий напрямок виник разом із появою цифрових комп'ютерів. У 1950 році англійський математик Алан Тюринг у своїй статті «Обчислювальні машини та інтелект» зазначав, що інтерес до «мислячих машин» виник завдяки цифровим комп'ютерам. Він описав базову структуру цифрового комп'ютера, взаємодію його компонентів та запропонував використовувати двійковий систему обчислення. Тюринг довів, що обчислювальні машини можуть розв'язувати задачі будь-якої складності, і

оскільки всі цифрові комп'ютери логічно однакові, він назвав їх універсальними машинами [2].

Люди часто схильні інтелектуалізувати свої цілі, вважаючи, що мислення є виключно атрибутом людського мозку. Проте за останні п'ятдесят років ми все більше усвідомлюємо, що багато несвідомих процесів можуть імітувати свідоме мислення.

Штучний інтелект (далі - ШІ) має потенціал кардинально змінити світ, відкриваючи нові горизонти в освіті, медицині та соціальному житті, адаптуючись до потреб сучасного суспільства. Використання ШІ в освіті забезпечує індивідуалізовані навчальні програми та інтерактивні методики, що допомагають кожному учню розвиватися в комфортному темпоритмі. У медицині ШІ сприяє діагностиці захворювань, розробці нових лікарських засобів і створенню персоналізованих планів лікування. У соціальному житті він надає підтримку через чат-боти та допомагає виявляти психологічні проблеми.

Разом із цими можливостями розвиток ШІ ставить перед нами виклики, такі як автоматизація, що може загрожувати робочим місцям, а також етичні й безпекові питання, тому важливо створювати ефективні механізми регулювання для забезпечення етичного використання штучного інтелекту.

Формування ШІ вимагає зусиль з боку різних сфер знання - математики, біології, психології, кібернетики, а також філософії. Роль філософії виходить за межі встановлення етичних основ взаємодії людини з ШІ; вона передбачає розуміння його ролі в долі цивілізації. Це розуміння є ключовим для координації зусиль у розробці моделі ШІ, що відповідає завданню співпраці з людським інтелектом і суспільством. Воно залежить від усвідомлення динаміки формування наших уявлень про ШІ [1].

На відміну від людини, яка мислить природно, робот лише імітує процес мислення, що дає можливість віддалено управляти гаджетами та робити прогнози для різних галузей. Система штучного інтелекту має обмежену кількість оброблених даних і зазвичай використовується для виконання

шаблонних завдань. Вона працює з великою швидкістю, здійснюючи до 10 мільйонів операцій на секунду, та може реалізовувати складні програми. Проте її навчання можливе тільки на основі великих обсягів даних, і вона не здатна до абстрактного мислення, що, через низьку адаптивність, обмежує її можливості у вирішенні проблем та виправленні збоїв [3].

Отже, важливо зазначити, що емоції, інтуїція та соціальні впливи грають значну роль у формуванні індивідуальних дій та виборів, підкреслюючи складну взаємодію між раціональним мисленням та іншими когнітивними та афективними процесами. Одночасно, швидкий розвиток штучного інтелекту, етичні дилеми в біотехнологіях та поширення інформації змушують переосмислити концепцію людського інтелекту та його взаємозв'язок з еволюціонуючим світом.

Література:

1. Міщенко В.І., Шимченко О.В. Штучний інтелект у долі людини: погляд з майбутнього. *Філософія в сучасному світі* : матеріали 4-ї Міжнар. наук.-практ. конф., 17-19 листопада 2023 р., м. Харків, с. 77-80.

2. Матвійчук А. Можливості та перспективи створення штучного інтелекту. *Вісник НАН України*. № 12, 2011. С. 36-51.

3. Ягорі Я. У світі штучного інтелекту все дуже просто. URL: <https://www.epravda.com.ua/publications/2023/08/15/703265/>

Abstract: the article analyzes the impact of artificial intelligence on various spheres of life, including education, medicine and social systems, and also emphasizes the importance of ethical aspects and interdisciplinary efforts in its development.

Keywords: artificial intelligence, information technologies, humanity, social life.

*Науковий керівник – СУРІНА Ганна,
к. філос. н., ст. викладач кафедри економічної теорії і суспільних наук,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв*